

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsas dan zvečer, umami nedaje in praznike, ter veja po pošti prejemam za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K., za pol leta 13 K., za četr leta 6 K. 50 h., za eden mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K., za pol leta 12 K., za četr leta 6 K., za eden mesec 2 K. Edor hodi sam ponj, plača za vse leto 23 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h., za eden mesec 1 K. 90 h. — Za tuje dežele tolki več, kolikor znaša poština. Na naročbe brez istodobne vpošiljavate naročnine se ne ozira — Za oznanila se plačuje od poterostopne petit-vrste po 12 h., če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h., če se dvakrat, in po 8 h., če se trikrat ali večkrat tiska — Dopisi naj se izvole frankovati — Kopi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knaflovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I nadstropju, upravljanje pa v pritličju. —

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Klerikalna enketa

Globoko tiče klerikalci v mlaki, v katero so zašli po svoji lastni nestrnosti in obupno mahajo z rokami, da bi se rešili iz svojega položaja.

V zadnjih tednih so se zopet oprijeli bilke, ki jih je že enkrat spravila iz največje nevarnosti. Začeli so zopet mešetariti s pravo med narodno-napredno in med klerikalno stranko in to mešetarenje se nadaljuje.

Zdaj so iztaknili klerikalci nov modus in novo obliko, kako bi se tako sprava dala uresničiti, a ker vedo, da jim nihče ne zaupa, so poskusili svojo srečo z enketo. V tej nedolžni obliki naj se suče diskusija o ustanovitvi velike slovenske stranke, ki bi obsegala vse sloje našega naroda in bi se raztegnila čez vse pokrajine slovenskega ozemlja.

„Slovenec“ se je obrnil za svet do vse slovenske javnosti in jo pozval vsakogar brez razlike mišljena in strank — naj pove svoje mnenje, kako bi se dala ustanoviti takva velika slovenska ljudska stranka, v kateri bi se enako domačega čutil slovenski kmet, obrtnik, delavec, trgovec in akademični izobraženec.

Po „Slovenčevem“ mnenju bi taka stranka povzdignila moč slovenstva s skupnim delom, vzela bi v roke narodno vodstvo z vso energijo v vseh slovenskih pokrajinah, podpirala bi ob mejah politično borbo s pomočjo vseh narodnih organizacij, katere bi je bili podložne, s čimer bi se dosegel velik uspeh na periferiji in bi bil tudi v kranjskem deželnem zbornu zamašen glavni vir prepira, ako bi imela v njem gospodstvo slovenska večina, nujna posledica take vseslovenske stranke.

„Slovenec“ se je potrudil, da bi dal svojemu predlogu kolikor mogoče simpatično obliko in ga del s plaščem nedolžnosti, da bi se ne videlo — klerikalno konjko kopito. Povzpel se je celo do izjave: „Ne zahtevamo, da bi se

moral posamezniki vsled te nove organizacije odpovedati svojim nazorom in težnjam“. In poskusil je tudi izvenkranske Slovence interesirati za svojo misel, češ, da je teritorialno strankarstvo še skodljivejše, kakor politično strankarstvo in da bi nova slovenska ljudska stranka tudi na Primorskem, Koroškem in Štajerskem poživila in okreplila slovenstvo.

Kar se nas tiče, smo popolnoma prepričani, da je ta misel ravno tako samo manever, ki naj narodno-napredno stranko spravi klerikalcem pod nož, kakor so bili doslej vsi „spravni“ poskusi, kar so jih storili oziroma sprožili klerikalci. Narekuje jim to misel spoznanje, da se sami ne izkopljajo iz mlakuže v katero so zašli, spoznanje, da število mandatov, ki jih ima kaka stranka, ni odločilno za njeno nevarnost. Klerikalci čutijo in vidijo, kako klijejo in se razvijajo med narodom ideje, ki jih je zasejal a naronapredna stranka, kako ginova ugled duhovščine, kako pojem prej neomejeno spoštovanje pred cerkvenimi odredbami, kako peša prej omnipotentna cerkvena avtorita, kako se vdomačuje in utrja — svobodna misel. In to jih navdaja s strahom. Klerikalci tudi vedo, da bi jim ne bilo prav nič pomagano, če bi vsled vladnega pritiska na uradništvo narodnonapredni stranki odvzeli kak mandat, in tudi če bi imeli v dejelneh zboru večino, bi ne mogli nobene stvari proti volji narodnonapredne stranke izvesti, med tem ko bi narodno-napredna stranka svoje misli in ideje lahko s podvojeno energijo širila in tla za to so ugodna, to nam mora potrditi v saka duhovnik, če hoče priznati resnico. Klerikalci so bili pred desetimi leti prepričani, da narodnopredno stranko kar čez noč pohodijo in potepajo, danes vedo, da je to popolnoma nemogoče, pač pa daje vpliv narodnonapredne stranke začel podkopavat imeljepakaterih sloni klerikalna moč in da so raz-

mere dozorele tako, da je lahko mogoča celo nova reformacija. In zato skušajo klerikalci potom „sprave“ in „slovenske ljudske stranke“ doseči z vijačo to, česar z odkritim bojem niso mogli in ne morejo doseči.

„Slovenec“ se je obrnil do vse slovenske javnosti s pozivom, naj izreče svoje mnenje o njegovem predlogu. Z ozirom na to bomo poročali, ko bo ta „Slovenčeva“ enketa končana in potem vzeli stvar v pretres. Ali eno moramo že danes povedati: „Slovenec“ naj priobči le podpisane izjave. Mi smo stari lisjaki, in se ne damo za nos voditi z izjavami, ki bi jih skovali ljubljanski lemenatarji in jih podpisovali s „star liberalc“, „dolgoletnem pristašu narodno-napredne stranke“, „zvest volilcem liberalne stranke“, „priatelj dr. Tavčarja“ ali „tridesetletnem naročnikom Slovenskega Naroda“. Kdo hoče k oseba v takih stvareh govoriti, naj se podpiše s polnim imenom, ker drugače nimajo take izjave nobenega pomena. To ve tudi „Slovenec“. S svojo objubo, da bo v izjemnih slučajih priobčeval došle izjave brez podpisa, si je le zagotovil odprta vrata za slučaj, če bi njegov poziv — sploh ne našel edmeha.

Vojna na Daljnem Vztoču.

Poročilo generala Saharova.

General Saharov poroča z dne 4 t. m.: Danes ponoči so zavzeli naši lovci pod poveljstvom poročnika Vadeckega vas Kuanmican, dva kilometra vzhodno od Beniapuce in so se tam skrili v zasedo. Ob 5. uri zjutraj je prišlo v vas pol kompanije Japoncev in se je brez vsake opreznosti razšla po vasi z namenom, preskrbeti hrne za konje. Lovci so z bajonetmi naskočili Japonce in ubili pet mož, deset pa ranili. Japonci so se umaknili za neki zid in odkrili ljudi ogenj iz pušč na naš oddelek. Ker so istočasno dobili pomoč, se je naš voj boreč se umaknil v smeri proti Tunhupu. Na naši strani so bili štiri ranjeni. Dne 4. t. m. je sovražnik luto bombardiral naše okope pri

Šanlanci. Naše izgube so bile ne znatne. Ena naših baterij je obstreljala vas Jendejacja, en kilometer južno od Šahupa. Dotično vas smo na treh mestih vrgali. Sovražnik se je umaknil iz nje, a je zašel v ogenj naših brzostrelnih topov. Naša artillerija je semertja obstreljala sovražne baterije in vas Linšinpu.

Sovražnik je bombardiral vasi Kanšenpu in Kaolitun. — V soboto 5. t. m. ni Saharov dobil nobenega poročila o kakem spopadu.

Ob fronti.

Rusko brzjavno agentstvo poroča iz Dadsipa z dne 5. t. m.: Na celi fronti vlada mir, samo posamezne baterije obstreljujejo druga drugo, ne da bi mogle povzročiti kakšne znatne škode. Sovražni armadi ste v neposredni dotiki pri vasi Nanganca. Rusi, kakor Japonci delajo velikanske priprave za bodoče operacije. General Kuropatkin dobiva vsak dan novih vojev na pomoč in sodi se, da je njegova armada že narasla najmanj na 400.000 mož. Pričakuje se, da se v najkrajšem času vname odločilna bitka, po iniciativi katere stranke, to se pa ne more že vnaprej povedati. Ali bodo pridel z ofenzivo Rusi ali Japonci, je sedaj še popolnoma nejasno.

Odbit napad na Port Artur in Kitaci.

«Daily Express» se poroča iz Šanghaja: Na Kitajce je silno udinkovalo dejstvo, da Japonci niso mogli ravzeti Port Arturja na Mikadow rojstni dan. Ker se je ponesrečil ta načrt, smatrajo to Kitajci kot dokaz japonske slabosti in Japonci so mnogo trplili na ugledu, tembolj ker so sami odkrito priznavali, da bodo zastavili skoro nadčloveške sile, da trdnjava pada dne 3. novembra. Kitajsko časopisje je v zadnjem času spremenilo svoje stališče. Kitajski listi že odkrito smešijo japonske zahteve in stavijo vprašanje, ako se niso vojaške sposobnosti Japoncev previsko cenile. Ruski tiskovni urad v Šanghaju se silno trudi, da bi izrabiti japonske

neuspehe pred Port Arturjem in po večral ruski vpliv na kitajskem obrežju in v Pekingu.

Nasprotuječe si vesti.

Iz Londona se brzjavljajo: Do polnoči ni bilo nobenih uradnih poročil o položaju pred Port Arturjem. Vest iz Cifu si zelo nasprotujejo. Japonci blokirajo z veliko strogostjo trdnjavo in ne izdado nobenega poročila o izidu zadnjega splošnega napada na Port Artur.

Nekateri vesti zatrjujejo, da se naval še nadaljuje in da je bombardma še vedno silno intenziven. Druga poročila pa izjavljajo, da so Japonci napad že ustavili. Korespondent »Daily Telegrapha« javlja, da se je na svoji ladji približal trdnjavi na nekaj milij, a ni slišal nobenega streljanja. Nekateri viri vedo povedati, da so bile vse ruske vojne ladje v pristanišču uničene, oziroma da so nesposobne za boj. Drugi pa zatrjujejo, da se admiral Togo boji, da bi rusko brodovje znova vdrlj iz luke in da je ozirom na to močno povzreal število svojih ladij, ki imajo nalogo blokirati Port Artur.

Poročilo „Daily Telegrapha“.

»Daily Telegraph« poroča: Ako se položaj Japoncev v kratkem izdatno ne izboljša, se ne more smatrati za ugoden. Japonci naskakujejo dan na dan ruske okope, ki so opremljeni z žičastim bodečim omrežjem in dospored med najljutješim ognjem do najskrajnejših zunanjih utrd. Tu se morajo ustaviti in se utrd v takozvanem »mrтvem kotu« zunanjih forov. Japoncei uradno priznavajo, da je glavni smotter vseh navalov ta, da bi rusko brodovje prisili, da bi zapustilo pristanišče. Nato bi se pridel redno obleganje trdnjave, ki bi eventualno labko trajalo še preko zime. V tem slučaju bi od oblegajoče armade lahko odšlo toliko vojev na pomoč maršalu Ojami, da bi le-ta uspešno lahko napadel generala Kuropatkina. Če bi ti voji, ki stoje sedaj pred Port Arturjem zadostovali, da bi se porazila ruska armada je pač dvomljivo.

LISTEK.

Izprehodi po Parizu.

Piše dr. Ivan Prijatelj.

V Parizu, 28. oktobra 1904.

(Dalej.)

On ni zagovoril ljudstvu o tem, kar giblje, žene in navdušuje znanstvenike pri njihovih raziskovanjih, on ni uiti poizkušal vcepiti v človeška srca ono strastno željo po samostojnem iskanju znanja, ono sveto ljubezen do rezultatov lastne misli, z eno besedo: njemu ni prišlo na misel navdati malega človeka s pogumno zavestjo, da je vsak sam znanstvenik, majhen sicer a dovolj velik za svojo potrebo. Ampak je šel in začel pred občinstvom zbirati znanstvene date, razkladati dokumente človeške prirode, češ ti naj sami govore zase. S tem se je položaj izpremenil samo v toliko, da je Zola pripovednik stopil namesto učenjaka na kateder, a malemu človeku je vstala ista pasivna vloga poslušalca, ki jo je imel že poprej. Tako se sme Zola po vsej pravici imenovati enciklopedita človeške narovoslovja. V najnovejši dobi

je odgrnilo valovje časa novo gubo človeške duše. Pred našimi očmi se je odkrilo začasno zaslonjeno brezno idealnih potreb naše duše, onih nebeskih zahtev človeške prirode, ki so ravno tako realne kot pozemeljske. Izdal je novo geslo: črta navzgor, idealizem. In zoper se je pojavit Francoz, pravljien, da nanese gradivo zidarjem nove stavbe, prejšnji Zolov tovariš, Huysmans. Junak njegovih poslednjih romanov, učenjak Durtal hodi okrog in skrbno zbira in beleži vse „dokumente“ človeškega dejanja in nehanja, ki se v njih ta radnaravni princip kaže, posebila in nazodeva. Zola in Huysmans sta nasprotni plati ene in iste naturalistične medalje pristno francoskega kova.

Pri gradnji abstraktnih stavb je Francoz samo pomočnik, donašalec materiala, ki ga zna s svojo prirojeno zornookostjo najti, prirediti in očistiti vsega nepotrebnega balasta. V percipiranju dogodkov in stvari pa je mojster vseh mojstrov. V vsej tej konkretni znanosti, ki bije človeku na uho in se mu v tisočih oblikah stavi pred oči, tu se zna Francoz najti kakor nihče

drugi. V virtuoznosti, s katero se suče v empiričnem svetu neposrednih vtiskov in čuvstev, v spremnosti, s katero privzemata forme k formam, zdržujoč jih v neslišano harmonijo in muziko, v senzitivnosti, ki ž njo razločuje vse stopnje perturbacij od najsilnejših gromov in treskov do najnežnejšega gibanja čutnic, izkratka: v vsem tem, kar sestavlja formalno, artistično polovico užitka in dopadanja, ki ga ima človek nad delom svojega duha, — v tem je Francoz nedosegljiv.

Taka je umetnost Stendhal, začetnika nove francoske pripovedovalne umetnosti: fino opazovanje vsega tega, kar se godi na površju z rahlim posezanjem s peresom za onimi notranjimi nitkami, ki neposredno vežejo verigo in tek dogodkov. Tak je gigant Balzac, človek, ki je „od znotraj poln podob“, da rabim izraz Dürerjev, umetnik, čigar slednji pogled na svet je zapatil v njem jarko fotografijo, katere pisatelj razstresa potratno in z najlehkočetnejšo gesto. Včasih vam začne popisovati čuvstva in misli, ki nevidno vežejo stvari in dogodke njegovih romanov. Pa treba mu samo pazno sle-

diti, pa se skoro uveriš že na brezskrbnosti forme, da to niso nikakne z intelektualnim trudom iz globine stvari izkopalne in iz bistva reči izčete dedukcije, ampak ilste stvari in reči, pokazane namesto v svoji fenomeniki (pojavni) formi v dialektični obliki sijajnega mojstra besede, kakršen je Balzac. Tak je D'Annunzio, in kadar ga čitam, ne morem nikoli, da ne bi mislil na Balzaca. D'Annunzio je pisan „Il fuoco“, liričen roman svoje ljubezni; to se pravi toliko kakor zgodovino onih komplieiranih, čisto notranjih dogodkov naše duše, ki jih predejo v nji tajne sile našega organizma, doseglega zedinjenje svojih dveh ločenih polov — moškega in ženske. A južna njegova hrav ne da solnežljemu romanskemu umetniku ostati v notranosti duš, v teh skrivnostih temnicah. Izraz za svojo ljubezen došle šele takrat, ko jo je projiciral v konkretnost, ko ji je dal lice Benetk. In sedaj mu teče in se leskeče beseda. Vse brezstevilne barve slikovitega mesta se tope v njegovem stavku od opognega sijanja težkih, zlatih mazaičnih stropov do najnežnejšega žarka jutrnje zarje, vzhajajoče nad Lidom;

(Dalej prih.)

vsi glasovi od najglobokejših bronastih zvokov iz cerkvenih stolpov do najrahlejšega pljuskanka ponocnih valov v poslednjem kanalu sredi mesta služijo v to, da izražajo njegovo ljubezen.

Tako čutijo, gledajo in ustvarjajo samo Romani, samo sinovi te naturalistične in dekorativne rase. Balzac pravi na nekem mestu — seveda s satiričnim tonom in namenom: „Si pour vous la vie n'est qu'une surface à effleurer, voici vos mondes.“ Najsilnejši so oni njih umetniki, ki dajejo samo življenje. In v tem oziru ga nima Francoska pisatelja nad Maupassanta. Njegov talent je zakladnica Balzacovega tipa, toliko modernejši, kolikor je resničnejši, da se neče več vezati v dolgo formo romana, ampak podaja svoje neizcrpljive vpogledne v življenje v takih kratkih, odlomnih oblikah, kakor jih je prejel. Pri njem vre vse lehko in spontano na dan: adulterna vsebina in enostavna, kratka forma. Tu se je življenje samo zlilo v formo, ki je novelistična; zato je Manassantova forma prirodna forma novele in on po vsej pravici dosedanja največji novelist.

O zadnjem navalu in o položaju v trdnjavi.

Po poročilih iz Londona je imel zadnji naval na trdnjavo edino ta uspeh, da so Japonci osvojili kitajsko mesto, ki leži poldruge milje severno od Port Arturja. Eno milje pred mestom grade Japonci silne okope. Ako je ta vest resnična, je položaj port arturške posadke sicer resen, a ne kritičen. Japonska armada najbrže ne bo mogla držati imenovanega mesta, ker je popolnoma izpostavljeni artljerijskemu ognju z fora Paijušan.

Rusi v Čifu zatrjujejo, da se trdnjava še dolgo časa lahko drži.

»Daily Chronicle« poroča, da so bili boji pred Port Arturjem v času od 29. oktobra do 3 t. m. ljutješi, kakor vsi prejšnji. Pri foru Ičan so bili uničeni celi japonski batolioni in vsi napadi na Erlungšan in druge glavne utrdbi odbiti.

V Tokiju se misli, da general Nogi ne bo pred spomladjo ponovil naskokov na trdnjavo. Ruski konzul v Čifu je dobil brzojavko, da je artljerijski ogenj pred Port Arturjem poleg.

Reuterjev urad poroča iz Tokija: Čuje se, da so Japonci osvojili for Vangtaj, potopili več transportnih ladij in začigli eno oklopničico. Te vesti še niso od nobene strani potnjene. — Porečevalo: »Birževih Vjedomostic brzojavla iz Čfusa: Iz verodostojnega vira lahko zagotavljam, da vest, da bi bili Japonci osvojili for Sikuanšan, ni resnična. Uspehi zadnjega navalna na Port Artur niso v nobenem razmerju z ogromnimi japonskimi izgubami, ki so vedje, kakor vse prejšnje.

Po poročilih iz Londona je bil boj 3. t. m. tako ljut, da je kri tekla kar v potokih. Več ruskih okopov in en for so Japonci osvojili. Ruski artljerijski ogenj je imel silen uspeh. Ruski brzostrelni topovi so uničili cele japonske polke. Kakor se poroča iz Šanghaja, so Japonci 1. t. m. potopili pred Port Arturjem dve ruski vojni ladji, 2. t. m. pa eno topničarko.

O portarturškem brodovju.

Iz Londona se javlja: Ruska posadka v oblegani trdnjavi stavi vse svoje nade na smelo postopanje admiralja Virena. Pričakuje se, da vojno brodovje v kratkem vdre iz luke. Ko je admiriral Vitheft v pomorski bitki dne 10. avgusta pal, so se razobesile štiri signalne zastave. Japonska garnata je odtrgala eno izmed teh zastav in tako spremenjen signal je pomenil, da se naj brodovje vrne v Port Artur. Z ozirom na to se knez Uhtomski ne postavi pred vojno sodišče.

Carjevo pismo generalu Stesiju.

Car Nikolaj je baje dal generalu Stesiju popolno pooblástilo, da

lahko gleda Port Arturja ukrone, kar mu drago. To pooblástilo se mu pa še ni moglo dostaviti. V posebnem pismu izreka car svoje priznanje juščkim braniteljem Port Arturja in izraža nado, da bo trdnjava kljubo vala vsem napadom.

Potopljena japonska oklopničica „Jošima“.

Nedavno smo poročali, da se je pri Dalnjem potopila oklopničica »Jošima«. Ta vest se je sprva iz Tokija dementirala. Sedaj se pa poroča iz New-Yorka, da je japonska vlada uradno obvestila zastopnike velesil o izgubi imenovane oklopničice.

Baltiško brodovje.

Baltiško brodovje je v soboto, kakor se poroča, odlulo iz Tangera v Atlantsko morje. Eskadro spremila sanitarna ladja »Orel«.

Rusko poročilo o dogodku v Severnem morju.

»Novoje Vremje« poroča: Ko je rusko brodovje plulo mimo Skagena, je bilo obveščeno, da se nahajajo v nekem norveškem fjordu štiri tuje torpedovke neznane narodnosti. Brodovje je plulo ločeno, in sicer je bila poleg oklopnic »Borodino«, »Orel« in »Aleksander III.« najzadnja oklopničica »Knjaz Suvorov«. Dne 21. oktobra ob 8. uri zvečer je poslala transportna ladja »Kamčatka« brezčini brzojav, da jo zasledujejo torpedovke. Med pogovorom med admiralsko ladjo in »Kamčatko« so torpedovke skušale kakor natančnejšega poizvedeti o ruskiem brodovju. Brzojavile so v ruskiem jezikom: Kje je brodovje? Kje je »Knjaz Suvorov«. Podpis: »Kamčatka«.

To se je zdele Rusom sumljivo in so vprašali po imenu oficirja, ki je brzojavil. Odgovora ni bilo. Nato je admiralska ladja nadaljevala pogovor s pravo »Kamčatko«. Ob 12. uri 55 minut smo opazili dve brzopljuči ladji, kateri smo s pomočjo reflektorjev takoj spoznali kot torpedovki. Istočasno se je opazilo, da ste si torpedovki dajali signale, kakor bi hotele izvršiti napad. Oklopničica »Suvorov« je prva jela streljati in nato druge. Ko so Rusi opazili ribiške ladje, so takoj prenehali streljati, dasi so se ribiči vedli zelo sumljivo.

Deželní zbori.

Gradec, 5. novembra. Seja se je začela šele ob pol 11. uri dopoldne. Načelnik finančnega odseka grof Kottulinsky je začal nadaljevati s poročilom o proračunu. Na vrsto je prišla točka »prisilni zavodki s potrebitino 165.428 K in s pokritjem. Vsi slovenski poslanci so vložili spreminjevalne predloge z glasovanjem po imenih. Ves dopoldan je minil pri teh glasovanjih. — Posl. dr. Schachert je predlagal ustanovitev deželne meščanske šole v

Ljubnu — Posl. grof Kottulinsky je predlagal ustanovitev deželne vzorne kleti. Ob 12 uri se je seja zaključila.

Koper, 5. novembra. Občina Piran prosi za podporo za gradnjo električnega tramvaja med Piranom in Sv. Lucijo. — Posl. Kompare je predlagal, naj se pozove vlada, da kopuje v bodoče vino za c. in kr. mornarico od istrških vinorecev. Predlog je bil enoglasno sprejet. — Posl. Campitelli je predlagal, naj se istrški deželni zastop premesti iz Trsta v Poreč, naj se okrajni šolski nadzorniki nastanijo stalno na državne stroške in da se v večjih krajih ustanove nedeljske in večerne šole za edrasle. Končno so bile sprejeti v tretjem branju sledče zakonske predloge: nova organizacija občinskega reda, novi pokojninski pravilnik za ljudske učitelje in spremembe pokojninskega zaklada za ljudske učitelje.

Dunaj, 5. novembra. Deželni zbor je brez nadaljnih zaprek sprejet ves deželni proračun za leto 1905.

Črnomelje, 5. novembra. Bukovinski deželni zbor je sprejet po daljši debati zakonski načrt o volilni reformi v poimenskem glasovanju.

O položaju.

Praga, 6. novembra. Parlamentarna komisija češkega kluba ima v sredo, 16. t. m., na Dunaju sejo. Popoldne istega dne se zbere plenum kluba. Skupna seja parlamentarnih slovanskih klubov pa bo 15. t. m.

Brno, 6. novembra. Člani permanentnega spravnega odbora so imeli včeraj sejo ter so sklenili, da naj podobori za volilno reformo in za šolske zadeve čim preje, in sicer na Dunaju, zoper začnejo svoja posvetovanja.

Izgredi v Inomostu.

Inomost, 6. novembra. Župan Greil poroča o krvavih dogodkih skrajno pristransko. Po njegovi zatrjevanju so italijanski dijaki, prišedši ponodi iz gostilne, »kakor na povelje brez povoda začeli streljati na malo gručo blizu gostilne zbranih Nemcev. — Neki drugi nemški odividec opisuje dogode sicer tudi v nemški luči, vendar pa priznava, da so Nemci prvi vpili: »Pretrgajmo kordon (policjsko stražo) in udarimo po Lashib!«

Inomost, 6. novembra. Pred stanovanjem nadvojvode Evgenija so prirejali demonstracije viharne ovacije, ker je bil nadvojvoda baje proti temu, da se odpoji vojaštvo pomirjevat.

Inomost, 6. novembra. Kakih 125 italijanskih dijakov je še vedno zaprtih pri deželnem sodišču. Preiskavo vodijo trije nemški sodniki. V bolnišnici še leže štiri osebe, ki so jih ranile krogle, neki

A vse, kar sta počela Leon XIII. in Rampolla, da bi te žrtve svoje politike rešil strašne usode. Vatikanska politika pač nikdar ni imela ničesar opraviti z moralu, z etiko, s pravčnostjo in s človekoljubjem. Narodi, države, kralji, stranke — to so vse samo figure, ki jih v Vatikanu vladajoča tovaršija za eksploriranje verskih čuvstev izkoristi dokler ji kaže, potem pa jih neusmiljeno prepusti njih usodi.

Boj proti zedinjeni Italiji pa ni bil samo ljut in poln najhujše sovražnosti, nego tudi strupen in skrajno podol. Podlost tega boja se posebno vidi iz dejstva, da je papeška politika proglašila zedinjenje Italije in italijansko ustavo za hudičovo delo, izvršili so pa to delo fremasoni, ki v svojih sinagogah molijo satana, in ki s satanom spolno občujejo.

Papeštvo je iz temnega srednjega veka prevzelo bedasto podložno svinjarsko bajko o kultu hudiča in po vsem katoličkem svetu so duhovniki sleparili narode s to oslarijo. Leon XIII. je bil veliki apostol tega nauka, a je končno sam razkril, da je vse skupaj samo sleparstvo. Osnovni smehu vsega omikanega sveta je bil hudičev kult — to sijajno spričevalo inferijornosti katolicanov — sramotno pokopan.

(Dalej prih.)

redar, neki drž. uradnik, neki medicin in dunajski tehnik Tossini. — Da bi druhal še bolj naščivali na Italijane, trosijo Nemci vest, da slika Pezzeyni zahodel vojaški bagonet, temuč je to storil neki Italijan z velikim nožem.

Inomost, 6. novembra. V včerajnjem ministru svetu se je sklepalo o sredstvih, ako bi se nemiri nadaljevali. Sklenilo se je baje za ta slučaj proglašiti nad Inomostom izjemno stanje. — N ukaz nadvojvode Evgenija je prišlo iz Solnograda 300 vojakov lovškega bataljona in 59 polka. Solnogradska klicala na kolodvoru vojakom: »Paz te na Nemce!« S posebnim vlakom pride tudi kavalerija iz Aniže.

Inomost, 6. novembra. Tudi namestnik baron Schwarzenau se je prestrašil demonstracij, ker je izdal na meščanstvo poziv, ki se pričenja: Posamezni italijanski dijaki so proizvredili s svojim nezaslužanim in na noben račin opravičljivim postopanjem, da se je inomostega prebivalstva lotila razburjenost.

Inomost, 6. novembra. Od vseh strani prihajajo Nemcem izjave simpatij. Razen neštevilnih občinskih zastopov sta izrekla simpatije tudi deželna zborna koroški in solnoščiški.

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

Budimpešta, 5. novembra. Na vrsto je prišel predlog ministrskega predsednika o reformi poslovnika. — Posl. Kossuth je izjavil, da je izključeno, da bi se vrnil mir, ako hoče večina proti volji manjine izsiliti spremembo hišnega reda. Tudi kralj nima pravice, zapovedati revizijo hišnega reda. Ako je ministru predsedniku odveč mir, ki je dosedjal vladal, dobro, potem naj nastane zoper vojna. Predlagal je, naj se predlog ministrskega predsednika odkloni ter se vlada pozove, da predloži zbornicu revizijo volilnega reda. — Ko se je ministru predsednik oglasil k besedi, je opozicija hrupno klicala: »Odstopite!«

Ministru predsednik je vprašal resne elemente v opoziciji, ako odobravajo tako prizore ter niso tudi mnenja, da storijo narodni politiki uslugo, ako se ogrski parlament tako nizkotnih prizorov osvobodi. Njegov načrt nima namena onemogočiti dolgih debat. Opozicija naj ne misli, da se hišnega reda ne da reformirati z odločno vedenjem. Obžaloval bi, ako bi se akcija ne dala izvesti z mirnimi sredstvi, toda ne dvomi, da se bo narodu izkazala tako velika usluga.

Tepen minister.

Pariz, 4. novembra. Zbornica je začela razpravljati o ovaduštvu v armadi, kakršno so si izmisli klerikalci. Posl. Villeneuve je izjavil, da zadene vsa odgovornost vojnega ministra Andreja. — General André je opozarjal na klerikalne elemente v francoski armadi, ki so pri Dreyfusovi aferi demonstrirali proti republike in predsedniku. Ko je nastopil na ministrstvo, se je med častniki povsod pojavitela klerikalna nestrnost. Tudi v štirih letih njegovega ministrovanja ni mogel tega zboljšati. Posvod se bori proti njemu reakcija. Kot republikanski minister je dolžan, povsod poizvedovati, da republikanski častniki ne bodo prikrajšani. O pismih, ki so jih klerikalni poslanci preditali kot dopisovanje med vladom in prostozidarsko zvezo, je izjavil, da so ponarejena. — Podpredsednik Jaurès (soc. demokrat) je izjavil, da morajo republikanski častniki mnogo trpeti vsled ovaduštvu. Predtal je pismo vojvode Aumale, ki je pisal nekemu divizijskemu generalu, a ne more gotovih častnikov odpoklicati zaradi njihovega republikanskega mišljjenja, lahko predlagata, da se odpokliče zaradi nesposobnosti. — Ko je pred glasovanjem še govoril vojni minister André ter se nato podal k svojemu sedežu, pritekel je od strani k njemu klerikalni poslanec pariškega mesta Syvetov ter ga z vso silo udaril s pestjo po desnem licu. Minister se je

prijel za lice, v tem pa ga je Syvetov udaril še po levem licu. Priskočili so poslanci z levice ter Syvetova hudo obdelovali s pestmi. Ministru so lica otekla, ker je imel pobalinski napadalec na roki okovan prstan. Ministru je obvezal zunaj zdravnik. Napadalec je bil takoj izključen iz 30. sej, a pričakovati mu je obutne kazni, ker določa kazenski zakon za tak zločin ječo do treh let. — Taki so klerikalci povsod; kjer nimajo svoje večine za teroriziranje, tam rabijo pest.

Zopet atentat na Ruskem.

Lvov, 6. novembra. Iz Varšave se poroča o sledčem atentatu: K odhodu vlaka, ki je odpeljal rezerviste na bojišče, je prišel na kolodvor tudi guverner Čertkov z višimi častniki in adjutanti. Ko se je vlak začel premikati, so počili iz nekega voza zaporedoma trije strelji. Prvi strel ni zadel, drugi je usmrtil nekega orožnika, tretji pa ranil guvernerjevega adjutanta, ki je stal zraven guvernerja. Čertkov se je takoj prestrašil, da je zbolel ter leži.

Mirovna pogodba med Nemčijo in Zedinjenimi državami.

Berolin, 6. novembra. Nedavno je sprožil predsednik Roosevelt napram nemškemu poslaniku v New Yorku misel, da bi bilo zelo željeti, ako bi se med Nemčijo in Zedinjenimi državami sklenila pogodba za mirovno razsodišče. Poslanik je vprašal za mnenje svojo vlado v Berlinu, odkoder je prišel takoj odgovor, da je Nemčiji Rooseveltov predlog zelo ljub ter se je poslaniku naročilo, naj se takoj začne pogajati za tako pogodbo.

Dopisi.

Iz Šiške. Dne 6. novembra 1878. leta je Šišenska Čitalnica predela prvi Martinov večer; potem pa istega vsako leto, torej 25 let ponavljala. Letos je pa čitalnica s pričredo Martinovega večera poverila svojega najmlajšega potomca: »Sokola«. Sv. Martin menda ne bo na školi. Otrok dobil je drugo ime. Poslednje veselice čitalnice so bile združene s Sokolom; prihodjoč bo sokolska v družbi čitalnice, katera ostvari pevski del spreda. V »Sokolu« so mlade sile. Prav, da se vprežejo tudi izven telovadnice v narodno delo: »Sokole« naj postane poleg strunnega telovadca in kremnega rodojuba tudi prikupljiv družabnik in požrtvovani ratar socialnega polja. Podrobnostni spored sledi.

Z Rak. Na naše dopise v »Slovenskem Narodu« glede zadnje občinske volitve in postopanja klerikalcev proti učiteljstvu na Raku, nas je sedaj pograbil naš kapelan Pavel Perko v nedeljo 30. pr. m. ob 10. uri pri sv. maši raz ledo na tak surova način, da so takujščini — čast Bogu — osli se dogovorili, ga takoj pri prvi oslovski seji imenovati častnim ostrom. V svoji jezici je to revše vplilo in se vilo kakor obstreljeno ščene, kar celo uro. »Sam eden je med vami najslabši izmed vseh in vas vse po časopisih pred celim svetom smrtonos. 3000 duš fara nima poguma! Bodite pogumni in stopite mu na prste! Ne hodite v gostilne, kjer imajo »Slovenski Narod« in »Rodojub«. Ta dva časopisa sta od škofa pod smrtnim grehom prepovedana, kdor te časopise bere, ne dobi odveze. Nič se ne bojim in še redem na tem sv. kraju, »Narod« in »Rodojub« sta pod smrtnim grehom prepovedana!« itd. Tako je rentačil Pavle. Mi pa prav mo: Pavle, nehvaljenost je res pladič sveta, lepa lastnost pa to ni, posebno za duhovne. Obenem smo izvedeli, da nam je tudi z enim dopisom v »Slovenskem Narodu« zamašil in Raku, posebno občinski zastop, pred celim svetom do istega oprak. Ko dobitimo tisto v roke, hočemo Pavleta malo bolj popisati; za sedaj ga samo priporočamo škofu za dobro faro ali pa za noriščo, da ne bodo naši spoštovani starški več zdihovali: »toliko sem star, pa še nisem slišal take pridige!«

Dnevne vesti.

Čehi in „lepki klub“. Ali smo Čehi v državnem zboru nehati z obstrukcijo kadar sami hočemo, ali samo če jim to dovoli „lepki klub“? Doslej smo izmed klerikalnih Jugoslovjanov o tem vprašanju slišali Jurija Biankinija in Ivana Šusteršiča ki pravita, da smejo Čehi pustiti obstrukcijo le če jim to dovoli „lepki klub“ in slišali smo Vukovića, ki pravi da to ni res. Zdaj se je oglasil v »Edinost« nov član lepega kluba — brez dvoma g. Spinčić, istrski sokol v p. — in ta pritrjuje Biankiniju in Šusteršiču. Spinčić pravi, da obstoji v tem oziru popolnoma natančen pismo dogovor, ki ni bil nikdar sklenjen. Zmešnjava nad zmešnjavo! Ker je do cela izključeno, da bi mlaodečki klub snehal svojo besedo, če jo je res dal, je ključ do parlamentarnega položaja popolnoma v rokah Biankinijevih, Šusteršičevih in Spinčićevih in velika spremnost in modrost teh politikov nam jamči, da jim bo morala vlada dovoliti cele vagonke koncesije, če bo hotela dobiti njih dovoljenje, da smejo Čehi nehati z obstrukcijo. Blagor južnim Slovanom!

Razkrinkano hinavstvo. Oče Smoce, že znani nam vitez žalostne postave, ki ima o svoji in svojega bližnjega časti prav čudne in posebne nazore, ki vodijo Smocu samega v zapor, je zopet doprinesel majhen dokaz, kako vzvišen značaj da je on kot klerikalni župan na Svetju, ki si lasti pravice nadzorati svojega župnika, gosp. Berceta. Bilo je še poleti, ko so sedeli oče Smoce goloroki v krčmi vaškega goštinčarja, se hladili kakor vsak način državljan, a pustili doma s svojim suknjičem vred tudi župansko čast. Nekdo pokaže tamšnji poštanci, ki je bila tudi v veži krčme, očeta Smocca, češ, ta je tisti, ki Vam je hotel službo odjeti. Oče Smoce teh besedi niso slišali, šele nekaj dni pozneje jih jim je nekdo navzvilo. Celih 41 dni potem, ko jim je nekdo te besede prinesel na uho, so se čutili oče Smoce razčlenjenega na vse svoje županski časti in veličanstvu. Hiteli so k sodišču ter vložili po svojem zastopniku ovadbo na državništvo. Državnega pravnika zastopnik jih je čudno gledal, a oče Smoce so vztrajali pri svoji domiljiji, da opravljajo svojo župansko službo tudi takrat, kadar sedijo in se hladijo goloroki v vaški krčmi. Ker jih je pa končno državnega pravnika namestnik pustil čisto v nemaru, čutili so se naenkrat tudi osebno razčlenjenega in mislili so, da mora sedaj ovadba na vsak način držati, in da bo obdolžene, ki se je držal tako smelo dotočniti njihove županske in posebne časti, na vsak način kaznovan. Sodnik pa je na predlog obdolžence, ki — mimogrede povedano — dotednih besed tudi ni izrekel, poklical spise poštnega ravateljstva. Stvar je namreč ta, da je Smoce v istini hotel gospici Mariji Uršič v Medvodah službo odvzetti oziroma preprečiti, da bi ona ne dohvala mesta poštance. Oja Smoce so proti rekviziciji poštnih spisov slovensko protestovali, češ, da te »šriftice« nikogar nič ne brigajo, pa bilo je zastonj. Spisi so prišli in potrdili, da so očeta Smocca pred Bogom in pred ljudmi velik hinavec, ker so vložili kakor je razvidno iz rekviriranih spisov na tržaško poštno ravateljstvo res vlogo, v kateri so zahtevali, da se naj nikakor ne odda služba kaki ženski, na noben način pa ne gospici Uršič, ker ta ne bi bila zmožna opravljati je. Poštno ravateljstvo pa je vrglo po dognanih posredovanjih in zaslišanju nadkomisarja, ki se je izrazil, da je gospodična Uršič v vsakem oziru izborna uradnica, ter da je vloga županova, na kateri je žalibče podpisani tudi župnik iz Preske, znani Brešce, sama grda intriga, katere žrtve naj bi postala gospica Marija Uršič, v koš, in gdē. Uršič je dobila mesto poštance. Še predno bi imel čitati sodnik te došle spise, pa je stisnil Smoce rep med noge in jo urnih krač odkulil

iz sodne dvorane, protestujoč po svojem zastopniku zoper tako negalantno razkrinkanje, češ, da se mu je z revizijo spisov zgodila krivica. Ko je tedaj videl, da je razkrinkan, delal se je še razčlenjenega, a svoje tožbe bodisi radi razčlenjenja osebne bodisi županske časti ni več vzdrževal, temveč strahopstvo je odšel iz sodne dvorane, hoteč se odtegniti splošnemu zasmehovanju. Občini, kateri načeljujejo oča Smoca, moramo pač kondolirati, da si je izbrala tako diko za župana. Kako dolgo bodo še županovali oča Smoca v Medvodah?

Oj ti božji namestniki. V Besnici na Gorenjskem ima Stvarnik nebes in zemlje prav umazanega namestnika v osebi Medvedovega Franceta. Ta nesnažni božji namestnik je zadnjič pri oznanjevanju božje besede strahovito razbijal po leci in sebi v varstvo poverjene župljane obkladal z besedami »barabe«, »hudičeve larfe« in »osar neti«. Vedno nas uše, da je Bog vsegamogočen in vsegaveden in vendar se izdajajo za njegove namestnike in pooblaščence pogostoma ljudje, ki bi jih še pes ne povohal.

Ces. svetnika g. Jos. Penička, našega poročevalca na Dunaju, je dejelno sodišča na Dunaju imenovalo za stalnega izvedenca pri kazenskih zadevah glede časopisnih stvari.

Nestrpnost pri krstu. V Prvačini so imeli krest Duhovnik vpraša botra, če ima spovedni listek za Veliko noč; ker ga ni imel, pri spovedi je bil pozneje, mu ni dovolil džati otroka pri krstu. Moža je bilo sram, češ, tako dela ž njim, kakor da bi bil kak ničvreden človek! Farška hud-bija! — Kaj pa, če bi začeli preiskovati, če je vreden ta ali oni pop, da deli sv. zakramente? Malo, kateri otrok bi bil potem krščen!

Repertoar slovenskega gledališča. Jutri v tork, dne 8. t. m. vprizori se v drugi v sezoni Sardanova efektiva zgodovinska drama »Domovina«, s katero se je otvorila letosnja gledališka sezona. Gdč. Spurna, ki se je bila sredi preteklega meseca pri predstavi »Žene sužnje« tako poskovala na nogi, da od tedaj ni mogla nastopiti, prične pri tej predstavi v vlogi Dolores zopet svoje delovanje. Ostale velike vloge so kakor pri premijeri v rokah naših prvih dramskih moči. — V četrtek je opera predstava ter se poje prvič v tej sezoni velika Wagnerjeva opera »Lohengrin«, ki se je popolno nanovo vprizorila in naštudirala.

Slovensko gledališče. Včeraj popoldne je bil drugič uprizoren znani igrokaz »Mlinar in njegova hči«. Zvečer se je pela opera »Hugenoti« a predstava ni nič kaj uspela. Gospč. Klementovi je bil podarjen lep šopek.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela svojo 156. vodstveno sejo dne 3. novembra 1904. Pričetek ob 3 uri pooldne. Navzočni: Tomo Zupan (predsednik) dr Dragotin vitez Bleiweis-Trstenški, Luka Svetec (podpredsednik), dr. Ivan Svetina, dr. Fran Šcor, Ivan Šubič in Anton Žlogar (tajnik). Svojo odstotnost je opravil duhovnik Gregorij Einspieler in ces. svetnik Murnik Prvomestnik otvarja ob 3. uri sejo ter pozdravlja navzoče, nakar se je zopet razpravljala zadeva o »družbeni kaviji«, ter se sprejel dar tvrdke Henrik Franck in sinovi v Zagreb v znesku 300 K. Potem ko se rešijo še nekatere druge zadeve ter se je pretresovalo tudi vprašanje gledi ustavnovite društvene šole pri Sv. Jakobu v Rožu, zaključi prvomestnik ob 6. uri zvečer sejo. **Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.**

Petdesetletnico svojega delovanja kot tipograf je včeraj praznoval faktor Kleinmayrove tiskarne g. Valentijn Arselin. Šef tiskarne Kleinmayr & Bamberg, gosp. Otmar Bamberg je na čast jubilarju predstavljal v svojem stanovanju rodbinsko slavnost in mu izročil v spomin dragoceno darilo. Včeraj je bila slavnost v primerno okrajeni tiskarni. Gosp. jubilarju so čestitali uslužbeni raznih strok Kleinmayrove tiskarne in knjigoveznice, nadčelnik društva tiskarjev na Kranjskem g. Werzak, šef g. Bamberg, vodja tiskarne g. Rütting in v imenu časnikaštva urednik urednega lista g. profesor Funtek. Jubilarju, ki se je preščeno zahvalil za čestitke, je bilo izrečenih mnogo lepih daril.

Umrl je v Metliki c. kr. kančelist g. Jožef Bano. Pogreb je bil 1. novembra. Udeležilo se ga je toliko občinatva, da je bil sprevod res velečaten. V nepopisan žalost na hajajoči se vlovi, katero je rajni pokojnik triletnem zakonu zapustil z dvema sinoma, je udeležba pri sprevodu vsi malo tolčila.

Umrl je preteklo soboto v Idriji trgovec in posestnik, občestovani gospod Ivan Terč. Pokojni je bil oče c. kr. gozdaru Franu Terču in nast nadučitelju Janku Zu pandicu. N. v. m. p!

Celje za Tirolce. Celje seveda ne sme zoštati, kjer se gre za kako rogovilenja. Tudi Tirolcem je poslal občinski zastopnik svoje simpatije ter ostro odsodil »italijansko barbarstvo«. Ta nujni predlog pa je utemeljeval — italijanski renegat dr. Negri, katerega oče je bil še ponosen polentar.

Nemštveto v Opatiji. Nemci še niso zadovoljni, da so dos-gli svojo šolo, temveč delači sedaj na to, da se v Opatiji tudi ustanovi nemška župnija ter se pokličajo duhovniki iz Dunaja. Tudi veliko novo cerkev si hočajo graditi ter imajo v temen že denar našložen.

Poskušen uboj. 28letni Just Marc v Trstu že devet mesecov ne živi več s svojo boljšo polovicu, 26letno Karolino Marc. V soboto zvečer je šel Marc čakat svojo ženo v ulico della Tesa, in ko je Karolina prišla, jo je mož začel obdelavati z — nožem. Zadal ji je devet ran. Ko se je žena zgrudila vsa krvava ter je Marc pobegnil, a se je pozneje sam oglasil na policiji. Ženo so odnesli v bolnico.

Nepoboljšljiv grešnik. Pretegenega meseca je prišel iz prisilne delavnice dne 28. oktobra 1888. leta v Bzoviku rojeni Anton Petrič, pristojen v Hrušico pri Ljubljani. Nekoliko časa se je potopal okoli doma. Ker mu je bilo domače življene pre-dolgočasno, je pokradel nekaj denarja in odšel v svet. Deček je že zaradi hudo delstva tativne kaznovan s šest mesednih zaporum. V prisilni delavni se je učil črevljarstva. Ima na sebi rjav zanošen suknjič, črne hlače in klobuk in nosi prisiljenske črme.

„Lah“ ju je spravil v zapor. Sinoč sta dva vojaka pešpelka št. 27 v Vegovi ulicah na vse pretege razgrajala. Policijski stražnik ju je posvaril, a je dobil za odgovor: »Schau dass du weiter kommst, mit so einen lausigen Menschen sprich ich nicht!« Pri tem pa sta potegnila še bodila in ž njima hotela iti nad stražnika. Pozneje sta bila vročekrveča arretirana in odpeljana v zapor.

Ogenj v dimniku. Danes dopoldne so se vnele saje v dimniku v Klunovi hiši v Hrenovih ulicah št. 7. Odidek gasilnega in reševalnega društva je takoj prišel na lice mesta, kjer pa ni prišel v funkcijo, ker je bil ogenj že preje pogačen.

Žejna gosta. Včeraj po poldne sta prišla v gostilno k »Angelje« v Kolodvorskih ulicah dva nemška gosta in popila 30 čas pive. Bila sta ves čas zelo »židan voljek in uganjala svoj nemški »Gsgenbuhm« na najrazličnejše načine. Ko sta bila njuna želodca dovolj napolnjena, sta pa začutila njuna žepa sušo, in ko se je natakarica odstranila, sta jo hajlovca popihala. Policiaju ju baje že voha.

Nesreča. V soboto so pripeljali v deželno bolnišnico delavca Antona Paspareja, ki se je pri gradbi karavanske železnice v Bohinjski Beli v sled eksplozije dinamita težko poškodoval na desni roki in po celem obrazu.

Kolesar jo je na tla podrl. Dne 6. t. m. ob 7. zjutraj je zadel kolesar J. S. na Karloški cesti Uršulje Črnivec, stanujoč na Karloški cesti št. 26. in jo na obeh rokah in desnem kolenu znatno poškodoval. Kolesar je ni dal Črnivec zna menja z vzoncem, da bi se mu bila mogla umskniti.

Tatwina. Dne 29. pr. m. je bilo krošnjarju Martinu Ceglarju v Kolodvorskih ulicah iz zaklenjene omare ponoči ukradenih 12 K. Ceglar je imel ključ od omare v isti sobi na mizi. Policia je tatu že na sledu.

Pes ugriznil je včeraj služkinjo Ivano J. obovo, stanujoči v Rožnih ulicah št. 13 v desno koleno in jo lahko telesno poškodoval.

Delavsko gibanje. V soboto se je odpeljalo z R-ke skozi Ljubljano v Ameriko 410 Ogrov, z južnega kolodvora se je odpeljalo tja 12 Hrvatov. — 36 Hrvatov je šlo z Reke skozi Ljubljano v H-b. 40 v Hrušico, od tam pa jih je šlo 60 na Reko. — Včeraj je šlo iz Hrušice na Reko 30 Macedoncev, iz Podbrda v Zagreb pa 15 Hrvatov.

Lovski pes, velik, črn, se je zgubil pred petimi dnevi v Ljubljani. Pripelje se naj proti nagradi Iv. Šeunigu, Stari trg.

*** Najnovejše novice.** Izvoz živine iz Ogrske je zopet prepovedan vsled kužne bolezni v govebi in na parkljih. V Avstriji je dovoljen izvoz le v sledeča mesta: Dunaj, Puli, Olomouc, Praga, Brno, Plzen, Dun. Novo mesto in Trst. Ta mesta imajo namešč direktno zvezo med kolodvorom in klavnicu.

Rotschildov dar. Baron Natanael Rothschild je daroval 2 milijona K., da se pri bolnišnici na Dunaju, ki ima njegovo ime, dogradi trakt za brezplačno zdravljenje revežev.

Rodbinska drama. V Beogradu se je žena delavca Klenza s svojimi tremi otroci vred obesila, ker je bila zaradi razčlenjenja obsojena v globo 15 mark.

Pred altarjem je zadebla kap v Črvinjanu.

Nepošten odvetnik. V Zistersdorfu so zaprli bivšega odvetnika dr. Schmita, ki je poneveril 50.000 K. svojim klientom.

Poneverjenje. Pri češki posojilnici v Lomnicu je poneveril blagajnik Kittner 28.000 K ter se ustrelil.

Važno za dame! Pouk v samofriziranju. Sedač ob pričetku gledališke in koncertne sezone je koristno in potrebljeno, da ima vsaka dame nekaj ročnosti v friziranju. Čast dame se lahko uči pravilnega česanja na lastni glavi, obenem pa tudi gojitev las. Frizure, ki se jih je naučiti, se obrazu pristojče načitu. Dajo se kurzi po 6 gld., tudi posamezne ponavljalne lekcije za dame in polovični kurzi. Prijava in pričetek vsak dan in je predvidno zaresadi razdelitve ur se dati prednaučevati Marijan Kittner specialistinja za pouk v friziranju v hotelu »pri Maliču«, I nadstre, vrata 23 3241

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj 7. novembra. »Fremdenblatt« prijavlja v dan šnjem večernem listu velefajizočno nato, v kateri je rečeno, da so vesti o nameravani demisiji ministarstva absolutno izmišljene.

Dunaj 7. novembra. Na vsečilišču so imeli nemški burši danes žalovalno slavnost zaradi dogodkov v Inomostu. Slavnosti se je udeležil tudi dr. Erler. Nemški klerikalci so pri ti prilikli dobitili nekaj zaušnic.

Dunaj 7. novembra. Nemškoneacionalni poslanec iz Šlezije, Fran Hofmann, je odložil svoj mandat.

Gradeč 7. novembra. Danes opoldne so nemški džaki vrgli slovenske tehniko po inauguraciji iz avle.

Dunaj 7. novembra. Vodstvo nemške napredne stranke in nemških nacionalcev je imelo sejo, v kateri se je posvetovalo o dogodkih v Inomostu. Poslanca Derschatta in Erler sta šla k ministru predsedniku Körberju, kamor je bil povabljen tudi učni minister Hartel. Erler je zahteval, naj se nemudoma odpravi italijanska fakulteta in naj se odstavi namestnik baron Schwartzenau. Ministrski predsednik Körber je to odklonil. Postavil se je na ustavno stališče, da mora vseučiliških vprašanjih odločevati parlament in da se ne smejo reševati s § 14. Tisti Italijani, ki so streljali, bodo strogo kaznovani ali tudi pred nemškim nasilstvom in pred nasilno nemško agitacijo vlada ne bo kaževela. V istem smislu se je izrekel tudi minister Hartel. Razburjeno je Erler očital Körberju, da nima nič srca za trpljenje Nemcev (!) in osorno mu je zabrusil v obraz: Če se kak poslanec pri ministru pritoži, mora ta drugače govoriti z njim, kakor Vi govorite. Tako kot Vi se ne govoriti z zastopniki ljudstva. Jaz nisem kak šolar! Körber je na to Erlerja moralčno ven vrgel, rekši mu, da je v ministru on hišni gospodar in da si prepojede tak nastop. Erler je hotel tudi oditi, a Derschatta ga je za nekaj sekund zadržal, da sta skupno odšla. Komunike nemških nacionalcev

pravi, da je položaj skrajno resen.

Gradeč 7. novembra. Tu so bile velike protiitalijanske demonstracije. Nemški kulturnosci so napadli več italijanskih gostiln in predajalnih razbili table in okna. Policia je morala rabiti orožje, da jih je razgnala. Demonstrantov je bilo nad 3000.

Inomost 7. novembra. Afera s poslancem Steinom se je zgodila tako-le: Stein se je postavil na voz nekega fijakarja in govoril skrajno hujskajoče, pozivljajoč zbrano množico k nasilstvu zoper vlado in preklinjač vlado samo. Prihiteli policijski komesar mu je prepovedal govoriti, in ker je Stein vendar govoril, ga je hotel komesar aretirati. Posl Berger je rekel, da je Stein drž poslanec, a komisar se ni z

Da se odstrani telesno zaprtje, okrepi želodec in pospeši prebavjanje, — priporočajo znasemti pr. fesori medicine želodeno tkinkatu lekarnarja Plecottia v Ljubljani na Dunajsko cesto, 3-20 Zunanja naročila po povzetju 1264

Umrli so v Ljubljani:

Dne 4. novembra: Ivana Košir, dečavčica žena, 71 let, Ulica na Grad št. 1, pljučnica.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurz dun. borze 5. novembra 1904.

Naložbeni papirji. Denar Blago

4% majeva renta	100-05	100-25
4% srebrna renta	99-90	100-10
4% avstrijska kronska renta	100- .	100-20
4% zlata	119-85	120-05
4% ogrska kronska	98-10	98-30
4% zlata	118-90	119-10
4% posojilo dežele Kranjske	99-50	101- .
4% posojilo mesta Špijet	100-25	101-25
4% Zadar	100- .	100- .
4% bos.-herc. žel. pos. 1902	100-80	101-80
4% češka dež. banka k. o.	99-60	100- .
4% ž. o.	99-60	100- .
4% z. p. s. t. p. m. gal. d. hip. b.	101-40	102-40
4% pešt. kom. k. o. z.	117-15	108-15
4% pr.	100-50	101-20
4% zast. p. m. Innerst. hr.	100-50	101-20
4% ogrske cen. dež. hr.	100-50	101-20
4% z. p. s. t. p. m. gal. d. hip. ban.	100- .	101- .
4% obl. ogr. lokalnih žel.	100- .	101- .
4% ob. češke ind. banke	100-75	101-75
4% prior Trst-Poreč lok. žel.	98-50	99- .
4% prior. dol. žel.	99- .	100- .
3% juž. žel. kup.	307-35	309-35
4% avst. pos. za žel. p. o.	100-75	101-75

Srečke.

Srečke od I. 1860 ¹ ,	185-25	187-25
" 1864	268-	272- .
" tiskske	162-	164-50
" zem. kred. I. emisije	305-50	315-50
" " II.	297-	307-50
" ogr. hip. banke	271-	277-50
" srbske a frs. 100—	94-	95- .
Basilika srečke	132-	133- .
Kreditne	20-75	21-75
Inomuške	479-	488-
Krakovske	78-	83-60
Ljubljanske	86-	91- .
Avt. rud. križa	68-	72- .
Ogr.	53-75	55-75
Rudolfove	28-80	29-80
Salcburške	66-	70- .
Dunajske kom.	77-	81- .
Delnice.	525-	535- .

Valute.

C. kr. cekin	11-36	11-40
20 franki	19-08	19-11
20 marke	23-51	23-59
Sovereigns	23-91	24-98
Marke	117-60	117-80
Laški bankovci	95-30	95-50
Rubli	254-25	254-25
Dolarji	4-84	5- .

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 7. novembra 1904.

Ternit.

Pšenica za april	50	50	10-02
Rž " april	50	50	7-88
Koruz " maj	50	50	7-41
Oves " april	50	50	7-09

Efektiv.

Malo višje.

Meteorologično poročilo

Vrhina nad morjem 3062. Srednji zračni tlak 736-0 mm

Nov	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
5. 9. zv.	7372	53	sl. svzvod	jasno	
6. 7. zj	7358	41	sl. svzvod	skoro jasno	
" 2 pop.	7352	120	sl. jzah.	del. jasno	
5. 9. zv.	7363	65	sl. svzh.	jasno	
7. 7. zj.	7384	07	brezvetr.	meglja	
" 2. pop.	7371	82	sl. svzvod	pol. oblač.	
Srednja temperatura sobote in nedelje: 7.7 in 7.5°, — normale: 6.1 in 5.9°, — Mokrina v 24 urah: 0.0 mm in 0.0 mm					

Potrtim srcem javljamo vsem sorodnikom, pr. jateljem in znancem žalostno vest, da je naša iskreno ljubljena, nepozabna teta, oziroma sestra, gospa

Marija Čemažar
posestnica

danes, v nedeljo, dne 6. novembra po dolgi mučni bolezni, previdena so sarkamenti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice se bodo vršili v tork, dne 8. novembra 1904 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v G spominskih ulicah št. 9 na pokopališče k Sv. Kristofu.

Swete maše zdužnlice se bodo brale v raznih cerkvah.

Predrago rajnko priporočamo v molitev in blag spomin. 3216

V Ljubljani, 6. novembra 1904.

Žalujoči sorodniki.

Novosti

modnega blaga za dame,
sukna in raznega manufaktur-
nega blaga, najcenejši nakup
za neveste, bogato zaloge kro-
jaških potrebščin priporoča

J. KOSTEVC

Sv. Petra cesta 4.

Cene strogo solidne. Točna postrežba.

Vzorci se pošiljajo na zahtevo poštnine prosto.

2973-7

Friderik Loger

posestnik in trgovec

po kratki, mučni bolezni, previdena s tolaži s sv. vere, v 76 letu svoje dobe v nedeljo, dne 6. novembra ob 1. uri popoldne mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb dragega pokojnika bo v tork ob 3. popoldne. 3240

V Ribnici, 6. novembra 1904.

Frida, Amalija poroč dr. Merhar hčeri. Dr. Ivan Merhar, zet.

do 20. novembra 1904.

Jubilejne ustanove.

Podpisana trgovska in obrtniška zbornica razpisuje za leto 1904

osemnajst Cesar Fr. Jožefovih ustanov

(osem po 50 K in deset po 20 K)

za onemogoč obrtnike vojv. Kranjske, in

pet Cesarske Elizabete ustanov po 40 K

za onemogoč uboge vdove kranjskih obrtnikov.

Prošnje naj se pošljejo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

do 20. novembra 1904.

Priloži naj se jim od občinskega

in župnijskega urada potrjeno dokazilo,

da je prosiles obrt samostojno

izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti

ne more več delati in da je ubog, oziroma da je prositeljica onemogla uboga vodba bivšega samostojnega obrtnika.

Ljubljana, 29. oktobra 1904

Trgovska in obrtniška zbornica

za Kranjsko.

Brezskrbno

rodovinsko srečo jamči prevarna knjiga o pre-

obilem blagoslovu z otroki.

Z več kot tisoč zahvalnicami posilja diskretno za

90 h v avstr. znamkah gospa A. Kaupa,

Berlin, SW. 220, Lindenstr. 59.

Ruska Centralna

Azija.

Serija 40 vin. Otroci 20 vin.

6 serij 2 K. 10 serij 3 K.

Za šole in društva znižana vstopnina.

Vse dan — tudi ob nedeljah in praznikih — odprt od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 9. ure popoldne.

Z odličnim spoštovanjem ravnateljstvo.

3244

Tako se odda stanovanje

z 2 sobama in pritiklinami v Sod-